

ГОЛОВНЕ

ХРОНІКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

№123, 6–13 грудня 2022

УКРАЇНА ЗАПРОПОНУВАЛА РОСІЇ ВІДВЕСТИ ВІЙСЬКА НА РІЗДВО, РОСІЯ ВІДМОВИЛАСЯ

Російські війська [намагаються](#) наступати на чотирьох напрямках: Лиманському, Бахмутському, Авдіївському та Запорізькому, а на решті — стримувати дії підрозділів Збройних сил України.

Президент України Володимир Зеленський [запропонував](#) Росії розпочати виведення військ із території України на Різдво, щоб довести здатність відмовитися від агресії, проте Росія [не погодилася](#) на це. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [припустив](#) можливість спроби російських військ відновити наступ наприкінці січня-лютого 2023 року. Про це свідчить мобілізація, призов, перекидання техніки, які відбуваються в Росії.

У Білорусі [оголосили](#) «перевірку бойової готовності». Прикордонна служба України [зазначає](#), що слідкує за цим, кількість та характер дій збройних сил Білорусі вздовж кордону з Україною є незмінними, і ситуація залишається повністю контрольованою. Таку думку [поділяють](#) і експерти Інституту вивчення війни.

Російські збройні сили й надалі обстрілюють населені пункти України, зокрема, [Херсон](#). «Громадське» публікує [репортаж](#) звідти через місяць після деокупації. Про ситуацію на фронті станом на ранок 15 грудня — [тут](#). За даними ЗСУ, [втрати](#) російських військовослужбовців становлять понад 96 000 осіб.

КРИЗОВІ ЗАХОДИ З ВІДНОВЛЕННЯ ЕНЕРГЕТИКИ

Станом на вечір 11 грудня енергетики [відновили](#) після обстрілів 5–11 грудня більшість генерувальних потужностей. У ніч проти 13 грудня знову почали [працювати](#) всі

енергоблоки атомних станцій, розташованих на підконтрольній Україні території. Після атак безпілотників [10 грудня](#) в Одесі та області без світла залишилося [1,5 мільйона](#) людей, проте завдяки успішним ремонтним роботам цю кількість вдалося [зменшити](#) до 300 тисяч осіб. Рекомендацій від влади евакуюватися через складні обставини [не було](#). Найскладніша ситуація — у Донецькій та Харківській областях. У лікарнях [сформували](#) п'ятиденний запас пального для альтернативних джерел електропостачання на випадок тривалого відключення світла. Також у країні [систематизували](#), хто отримуватиме електроенергію насамперед. У пріоритеті — чотири категорії енергоспоживачів: критична інфраструктура, зокрема об'єкти водо-, теплопостачання та лікарні, об'єкти військово-промислового комплексу, які працюють на оборону держави, бізнес, що виробляє критично важливі товари та продукти (наприклад, пекарні та молокозаводи) та житловий сектор. На решту об'єктів електроенергія постачатиметься після них.

Президент Росії Володимир Путін [підтвердив](#), що збройні сили цілеспрямовано атакують енергетичну інфраструктуру України.

ПІДТРИМКА МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ

[Європейська комісія](#) мобілізувала аварійні резерви для відправки в Україну 40 генераторів, кожен із яких може забезпечити електроенергією лікарню.

[Німеччина](#) надасть Україні 470 генераторів, 150 з яких уже прибули до України, [Франція](#) передала 100 генераторів, ще майже 300 генераторів поставить [Словаччина](#), а [Азербайджан](#) надішле 45 силових трансформаторів та 50 генераторів. Громадянське суспільство [Грузії](#) зібрало кошти, щоб купити 200 малих генераторів для України.

Під час міжнародної конференції «Солідарність з українським народом», що відбулася 13 грудня в Парижі, Україна залучила [допомогу](#) в розмірі мільярда євро, 415 мільйонів спрямують на [енергетику](#).

Попри спроби [Угорщини](#) накласти вето, Рада Євросоюзу [погодила](#) законодавчий пакет, який дає ЄС змогу виділити 18 мільярдів євро для допомоги Україні у 2023 році. Кошти спрямують на фінансування нагальних потреб України, відновлення критичної інфраструктури та початкову підтримку сталої повоєнної відбудови. Наступного тижня рішення розгляне Європейський Парламент.

Також рішення про виділення 100 мільйонів доларів на відновлення інфраструктури України ухвалено [Норвегією](#).

РОСТЕ ЙМОВІРНІСТЬ ПОСТАЧАННЯ УКРАЇНИ ПОТУЖНИХ СИСТЕМ ППО ВЕЛИКОЇ ДАЛЬНОСТІ

США фіналізують плани щодо відправки Україні зенітно-ракетних комплексів Patriot, про це [повідомляє](#) CNN з посиланням на три джерела, у тому числі на високопосадовця Білого дому. План має схвалити міністр оборони США, а потім підписати президент США Джо Байден. За даними видання, це станеться

найближчими днями. Patriot стануть найефективнішою системою ППО великої дальності, які надходили до України. Також США [виділили](#) ще 275 мільйонів доларів на військову допомогу Україні: до [паketу](#) входить нове обладнання для протидії ворожим безпілотникам і посилення протиповітряної оборони. Очікується, що Пентагон також включить до нього ракети для системи HIMARS, боєприпаси, військові машини та генератори. Комітети Конгресу США [узгодили](#) оборонний бюджет США на 2023 рік. На Україну закладено 800 мільйонів доларів, це на 500 мільйонів більше, ніж початковий запит Білого Дому. Міноборони США має надати план короткострокової та довгострокової допомоги Україні.

[Німеччина](#) анонсувала передачу Україні 18 самохідних артилерійських установок та іншого обладнання, також країна [надасть](#) дві системи ППО Skynex вартістю 182 мільйони євро, постачання заплановано на початок 2024 року. [Велика Британія](#) передасть Україні нове зенітне озброєння та ракети малої дальності для ППО, а уряд [Словаччини](#) схвалив новий пакет військової допомоги.

[Норвегія](#) виділяє майже 14,5 мільйона євро на місію Європейського Союзу з навчання українських військовослужбовців. Вперше в історії ЄС країна, яка не входить до нього, робить фінансовий внесок у Європейський фонд миру, який використовується для реалізації проєктів у рамках Загальної безпекової та оборонної політики ЄС.

Парламент Болгарії [схвалив](#) перелік озброєння, яке увійде до першого пакету військової допомоги для України.

9 ПАКЕТ САНКЦІЙ ЄС: ДЕТАЛІ

Голова Єврокомісії Урсула фон дер Ляен [анонсувала](#) 9 пакет санкцій ЄС проти Росії. До нього увійдуть, зокрема, обмеження доступу Росії до безпілотників через постачальників із третіх країн та нові заходи експортного контролю, у тому числі товарів подвійного призначення, які можуть використовуватися для ведення війни. Також обговорюються додаткові економічні заходи проти енергетичного та гірничодобувного російських секторів, майже 200 фізичних та юридичних осіб, зокрема три банки, додадуть до санкційного переліку.

Новий пакет санкцій мають погодити держави-члени в Раді ЄС, обговорення [триває](#). Reuters зазначає, що проти санкцій може виступати Угорщина.

Крім того, Євросоюз планує запровадити посаду [спецпредставника](#) з дотримання санкцій, посада має з'явитися із січня.

[США](#) ввели нові санкції проти громадян Росії, причетних до порушення прав людини в Україні. Зокрема, до списку додано чотирьох російських посадовців, відповідальних за організацію фільтрації на території України. Нові санкції ввела також [Велика Британія](#), під них потрапили 12 [командирів](#) російської армії, зокрема її підрозділів, причетних до атак на міста України.

КРИТИКА ДІЙ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА У СФЕРІ ДОПОМОГИ ПОЛОНЕНИМ

6 грудня відбувся черговий [обмін](#), із російського полону вдалося повернути 60 українських військовослужбовців, у тому числі тих, кого утримували в колонії в Оленівці. Більшість звільнених боронила Маріуполь.

Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ) [заявив](#), що за останні тижні відвідав і українських військовополонених, яких утримує Росія, і російських військовополонених в Україні.

Офіс президента України [розкритикував](#) МКЧХ за недостатнє забезпечення прав українських військовополонених, а Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубинець [наголосив](#), що МКЧХ не координувала дії з українською стороною. Це не єдина тема, за яку МКЧХ наражається на критику, раніше українські посадовці [критикували](#) пасивну позицію, яку організація займає в питанні вивезення українських дітей російськими окупантами.

Україна також [ініціювала](#) створення міжнародної місії з моніторингу умов та стану українців, яких утримує Росія.

Історію звільненого з полону лікаря [розповідає](#) «Громадське».

НОБЕЛІВСЬКУ ПРЕМІЮ МИРУ ПРИСВЯЧЕНО МЕШКАНЦЯМ УКРАЇНИ

10 грудня, у Всесвітній день прав людини, в Осло відбулося вручення Нобелівської премії миру. Одним із [лауреатів](#) стала українська ГО «Центр громадянських свобод», яка також є учасницею Платформи громадянського суспільства CiviMPlus. Уперше в історії Нобелівської премії її присудили громадянам України. Голова ЦГС Олександра Матвійчук закликала змінити підходи до правосуддя за воєнні злочини, створити міжнародний трибунал та притягнути до відповідальності воєнних злочинців, щоб забезпечити справедливість для всіх постраждалих. Вона також заявила, що розцінює цю премію як визнання зусиль усього українського народу, який сміливо виступив проти спроб зруйнувати мирний розвиток Європи. Повний текст та відео її виступу — [тут](#).

СПРОСТУВАННЯ ФЕЙКІВ

УКРАЇНА НЕ ГОТУЄ МАСОВЕ ВИСЕЛЕННЯ «РУСЬКИХ» ІЗ КРИМУ: ЙДЕТЬСЯ ПРО ГРОМАДЯН РОСІЇ, ЯКІ НЕЗАКОННО В'ЇХАЛИ

Російські [ЗМІ розповсюджують повідомлення](#), що Україна готує масове [виселення](#) мешканців Криму, водночас в текстах йдеться про [«росіян»](#) і [«руських»](#). Такі повідомлення є фейками.

ЗМІ посилаються на [колонку](#) для «Української правди» та низку [інтерв'ю](#) з Тамілою Ташевою, постійною представницею президента України в Автономній Республіці Крим. Вона зазначила, що одним із завдань України після деокупації буде врегулювання ситуації з громадянами Росії, які незаконно оселилися в Криму після окупації. За її даними, кількість російських громадян, які в'їхали туди з порушенням правил перетину кордонів України, та залишилися, перевищує 500 тисяч осіб.

Відповідно до законодавства України, вони перебувають там незаконно. Проте не йдеться про мешканців Криму, які мешкали там до 2014 року.

Повідомлення пропагандистських ЗМІ є частиною кремлівського нарративу про те, що мешканці тимчасово окупованих територій України нібито втратили українське громадянство і є громадянами Росії. Цей нарратив почали розвивати ще [до](#) повномасштабного вторгнення Росії в Україну, і досі [користуються](#) їм. Зокрема, у такий спосіб Росія намагається [легалізувати](#) примусову паспортизацію громадян України.

У 2014 році в Україні ухвалено [закон](#) «Про забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України». Мешканці тимчасово окупованих територій є громадянами України, навіть якщо вони були змушені отримати російські паспорти. Будь-які документи, які Росія видає мешканцям окупованих територій, є незаконними, їх не визнає ані [Україна](#), ані [інші](#) країни.

Отже, цей фейк є частиною чергової хвилі дезінформації про «відмову» України від мешканців тимчасово окупованих територій чи готовність «покарати» їх за життя в окупації. Воно покликане поширювати недовіру та страх як в українському суспільстві загалом, так і серед мешканців, які опинилися на тимчасово окупованих частинах країни.